

Vergaderjaar 2010–2011

29 344

Terugkeerbeleid

Nr. 79

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 januari 2011

Op 11 januari jl. heeft het Gerechtshof Den Haag in zijn eindarrest bepaald dat het onderdak van een gezin met minderjarige kinderen in de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) in Ter Apel niet mag worden beëindigd, waarmee de lijn die door het Hof werd gevolgd in een eerdere tussenuitspraak wordt bevestigd. Als gevolg van de uitspraak van het Hof kan de overheid geen onderdak beëindigen van gezinnen met minderjarige kinderen zolang hun vertrek uit Nederland nog niet heeft plaatsgevonden. Ik zal tegen de uitspraak van het Gerechtshof in cassatie gaan, omdat ik vind dat de eigen verantwoordelijkheid van de vreemdeling onvoldoende is meegewogen bij de vraag hoe ver de verantwoordelijkheid van de overheid reikt. Naar verwachting zal een eventueel cassatieberoep echter niet binnen afzienbare termijn tot uitspraak leiden.

Aangezien onderdak niet kan worden beëindigd, zolang gezinnen met minderjarige kinderen nog in Nederland verblijven, is het cruciaal dat het vertrek van gezinnen met minderjarige kinderen die niet voor verblijf in Nederland in aanmerking komen zo snel mogelijk plaatsvindt. Om die reden is in het Regeerakkoord opgenomen dat bij de uitvoering van het terugkeer- en uitzetbeleid gezinnen met kinderen prioriteit krijgen. Daar waar mogelijk zal de terugkeer vrijwillig plaatsvinden. Ik zie dan ook in samenwerking met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) of een specifieke, op de behoeftes van gezinnen met minderjarige kinderen toegesneden vrijwillige terugkeerregeling kan worden gecreëerd. Bij vrijwillige terugkeer zouden de gezinnen in het kader van een dergelijke regeling in aanmerking komen voor zowel een financiële bijdrage als herintegratieondersteuning. Hiermee kan een extra prikkel worden gecreëerd voor deze gezinnen om het vertrek uit Nederland ter hand te nemen. Waar vrijwillig vertrek niet mogelijk is zal gedwongen vertrek ter hand worden genomen.

Het is van belang dat deze uitgeprocedeerde gezinnen niet in de reguliere opvanglocaties van het COA blijven zitten. Dit betreft immers een vorm van opvang die primair gericht is op asielzoekers in procedure. Ook is het

moeilijker om het vertrek van de gezinnen intensief te faciliteren als ze verspreid zijn over verschillende locaties in het land. Om hiervoor genoemde redenen kies ik ervoor deze gezinnen in een op vertrek gerichte locatie van het COA met een sober voorzieningenniveau te plaatsen. In deze locatie zal worden voorzien in de noodzakelijke dagelijkse verzorging van de kinderen, met inachtneming van bestaande rechten, zoals het recht op onderwijs. De gezinsband wordt uiteraard, conform het arrest, gerespecteerd. Aan de gezinnen zal een vrijheidsbeperkende maatregel worden opgelegd, zoals ook het geval is in de VBL in Ter Apel, en de DT&V zal hun vertrek uit Nederland intensief faciliteren. Zolang deze nieuwe locatie nog niet is gerealiseerd zullen gezinnen met minderjarige kinderen die in de opvang van het COA of in de VBL in Ter Apel verblijven een vorm van onderdak behouden in ofwel een reguliere opvanglocatie van het COA, ofwel in de VBL, totdat het vertrek uit Nederland is gerealiseerd.

Door de PvdA is een initiatiefnota gepresenteerd met als titel «Altijd onderdak voor kinderen». In deze nota wordt een breed spectrum aan maatregelen voorgesteld waarmee getracht wordt te voorkomen dat er gezinnen met kinderen op straat terecht komen. Met de oplossing die ik voor ogen heb wordt op een eenduidige manier hetzelfde doel bereikt, en kan de facilitering van het vertrek op de meest effectieve manier worden ingevuld.

Aldus zet de regering erop in om effectief de terugkeer te realiseren van gezinnen met minderjarige kinderen die niet langer in Nederland mogen verblijven. Er blijft een vorm van onderdak voor deze gezinnen beschikbaar zolang zij in Nederland verblijven, maar het geboden onderdak zal volledig ten dienste staan van het voorbereiden en uiteindelijk het bewerkstelligen van het vertrek.

De minister voor Immigratie en Asiel,
G. B. M. Leers